

Čardak

NOVINE JAVNE USTANOVE PARKA PRIRODE LONJSKO POLJE

BROJ 1 / GODINA 1

TEMA BROJA

Krapje

**DANI
EUROPSKE
GRADITELJSKE
BAŠTINE**



**LONJSKO
POLJE**

Park prirode • Nature Park





Impressum

Glavni urednik:

Ivor Stanivuković, dipl. oec.

Uredništvo:

Ivor Stanivuković, Valerija Hima, Eduard Bogović, Sandra P. Nekvapil, Kristina Grdur, Željko Gašparović

Lektura:

Kristina Grdur, prof.

Grafičko uređenje:

studioFABER
www.studio-faber.com

Tisak:

Tiskara "ROKA"

Izdavač:

Javna ustanova Park prirode Lonjsko Polje
www.pp-lonjsko-polje.hr/

Naklada:

5000 kom, besplatno

Poštovani,

sa zadovoljstvom vam predstavljamo prvi broj glasila Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje. Osmišljen je s namjerom lakšeg i kvalitetnijeg komuniciranja sa svim značajnim dionicima ovog područja. U planu je da vam u četiri broja godišnje predstavimo najznačajnije aktivnosti, projekte, pojedince i udruge s područja Parka.

Svojom ljepotom, bogatstvom i raznolikošću zaštićena područja predstavljaju temeljnu komparativnu vrijednost i jedno su od najznačajnijih prirodnih dobara Republike Hrvatske. Zakonom o zaštiti prirode u Hrvatskoj zaštićeno je 420 područja, a najljepša i najvrjednija zaštićena su u 8 nacionalnih parkova i 11 parkova prirode.

Jedan od tih parkova je Park prirode Lonjsko polje. Nalazi se u Sisačko-moslavačkoj županiji i najveće je zaštićeno poplavno područje cijelog dunavskog sliva s vrijednim krajobraznim i ekološkim obilježjima. Do sada je na području Parka zabilježeno 250 vrsta ptica, od kojih se 170 vrsta tu i gnijezdi. Iz tog razloga su pojedina područja u Parku (Krapje Dol i Rakita) zaštićena kao posebni ornitološki rezervati, a cijelo područje Parka

uvršteno je 1983. godine na Listu važnih ornitoloških područja Europe (IBA). Od 1993. godine Park se nalazi na Popisu vlažnih staništa od međunarodnog značaja Konvencije o zaštiti vlažnih staništa (RAMSAR). Zbog velikog broja gnijezda na krovovima drvenih posavskih kuća, 1994. godine, njemačka zaklada za zaštitu prirode EURONATUR proglasila je selo Čigoč europskim selom roda i to tada prvim takve vrste u Europi.

26. rujna ove godine uz prigodnu manifestaciju, bogat kulturno umjetnički program i dane otvorenih vrata obilježit ćemo 21. godišnjicu proglašenja Krapja selom europske graditeljske baštine. Tom prigodom bit će svečano otvoren i novouređeni Prijamni centar za posjetitelje u Krapju. Uređenje, nabavu električnog vozila i dva čamca na solarni pogon financiralo Ministarstvo zaštite okoliša i prirode i Fond za energetske učinkovitost u ukupnom iznosu od 4,8 milijuna kuna. Iskreno im zahvaljujem u ime svih djelatnika Ustanove i svoje osobno.

Upravljanje održivim razvojem određenog područja nezamislivo je bez uključivanja lokalnog stanovništva. Želimo u nadolazećem razdoblju poboljšati komunikaciju i suradnju sa svima koji

žive na području Parka prirode Lonjsko polje, raditi za dobrobit lokalnog stanovništva te ispraviti dosadašnja neshvaćanja. Da bi se ovakvi problemi uspješno riješili, Ustanova Parka će češće i konkretnije surađivati i komunicirati sa svim dionicima važnima za daljnji razvoj Parka. Jedinstvenost područja Parka prirode Lonjsko polje, pored svih prirodnih, kulturnih, turističkih i ostalih potencijala, prije svega čine ljudi, lokalno stanovništvo koje ovom prostoru daje dodatnu vrijednost. To čini istinsku i nezamjenjivu simbiozu proteklih nekoliko stoljeća.

Koristim ovu prigodu i pozivam sve one koji do sada još nisu imali priliku posjetiti Park da što prije upoznaju jedinstvene prirodne i kulturne ljepote ovog kraja i da Otkriju neotkriveno Lonjsko polje.

Zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u stvaranju ovog broja i predstavljamo ih na sljedećim stranicama. Srdačno vas pozdravljam do sljedećeg našeg i vašeg glasila Parka prirode Lonjsko polje.

Ravnatelj Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje

Ivor Stanivuković, dipl.oec.



Posjetitelji ovog kraja prvo vide očuvani okoliš i prirodu. Upravo je to jedno od naših najvećih bogatstava čiju vrijednost često podcjenjujemo vođeni izrekom da se od ljepote ne živi.

No, očuvana priroda i dobro stanje okoliša osim što su vrijedni sami po sebi, predstavljaju i mogućnost za rast i razvoj koji je prijateljski prema prirodi i dobar za čovjeka. Dobro stanje okoliša i očuvana priroda kakve smo ih naslijedili pred sve nas stavlja obvezu da ih takve očuvamo i za buduće generacije i da je u isto vrijeme koristimo na održivi način za održivi razvoj. Zato i govorimo o zelenim radnim mjestima, onima koji čuvaju i poboljšavaju stanje u okolišu, koja omogućuju razvoj, a ne nanose nepovratnu štetu okolišu.

Takvim razmišljanjem vodimo se ove četiri godine i iz njega proizlaze politike koje provodimo u zaštiti okoliša i prirode, a kroz koje smo stvorili 11.000 zelenih radnih mjesta. U svim prioritetnim područjima resora zaštite okoliša i prirode to se vidi kroz ogromne pomake naprijed. Nakon desetljeća stagnacije, uspješno mijenjamo svijest svih da otpadu nije mjesto na odlagalištima, već da se radi o sirovini koju možemo ponovno koristiti. Tako neprimjereno ponašanje bacanja neobrađenog otpada na odlagališta napokon odlazi u povijest, a odvajanje otpada, recikliranje, ponovna upotreba ili smanjivanje nastanka otpada počinju ulaziti u svakodnevni jezik i svakodnevno ponašanje sve većeg broja stanovnika Hrvatske. Bacanjem neobrađenog otpada po odlagalištima u deset godina na njima je zakopano sirovina-

OSVRT

Mihael Zmajlović, ministar zaštite okoliša



“*Kad kao posjetitelji ili turisti dođemo u Lonjsko polje, vidimo sve one ljepote zbog kojeg je proglašen parkom prirode. No, svi vi koji na rubu Parka gradite svoj život pa i posao, najbolje razumijete izazove koje život uz Park nosi, dobru i idiličnu stranu, ali i teškoće svakodnevice s kojima se nosite.*

papira, plastike, metala i stakla vrijednih preko 5 milijardi kuna. Toliko vrijedi 160 škola sa sportskim dvoranama.

Otpad nije smeće, u otpadu su vrijedne sirovine i zato smo samo posljednje dvije godine uložili preko pola milijarde kuna u opremu za razdvajanje otpada zbog čega sada gotovo 80% stanovnika Hrvatske ima pristup nekom obliku razvrstavanja kroz zeleni otok, reciklažno dvorište ili na

kućnom pragu dok ih je pred tri godine imalo tek nešto više od 40%, a svaka tona otpada, koja ne završi na odlagalištu nego u obradi i reciklaži, predstavlja potencijal za nova radna mjesta.

Trostruki pozitivan učinak imaju i svi projekti kojima potičemo energetske obnove zgrada, obiteljskih kuća, javnih i poslovnih objekata. Znatno je ugodnije boraviti u kući koja je energetska

obnovljena, a znatno su i niži troškovi grijanja. Ovisno o stanju objekta prije obnove mogu se smanjiti 30% do 60%. Druga važna korist je da, kroz poslove na energetskej obnovi, našim tvrtkama i obrtnicima omogućujemo poslove. I treće, jednako važno, tako smanjujemo pritisak na okoliš i dugoročno čuvamo njegovo dobro stanje. U zaštićenu prirodu ulažemo više nego ikada prije. U razvoj zaštićenih područja investirali smo 400 milijuna kuna, a u pripremi su projekti vrijedni 550 milijuna kuna koji će se sufinancirati iz EU fondova. Za sve vas koji žive u blizini parkova prirode ili nacionalnih parkova to znači otvaranje prilika za razvoj usluga u turizmu i prodaju poljoprivrednih proizvoda. Najlakše je to vidjeti na konkretnim primjerima upravo u parku koji je u vašoj blizini. U Parku prirode Lonjsko polje pokrenuli smo projekte vrijedne više od 7 milijuna kuna. Uređen je Centar za posjetitelje Krapje, gradi se novi drveni most Greda-Ljubljana, uređuju čardaci kako bi se mogli razvijati novi turistički proizvodi i ponuda koja će u Park privući nove posjetitelje.

Što je bogatija ponuda Lonjskog polja, to su bolji preduvjeti za dolazak većeg broja posjetitelja a time i mogućnosti vaših lokalnih proizvoda i vaših lokalnih usluga. Očuvana priroda jedan je od glavnih motiva zbog kojih turisti posjećuju Hrvatsku. Investicijama u zaštićena područja omogućujemo porast broja posjetitelja bez ugrožavanja prirodnih ljepota, a malim gospodarstvima u okolici parkova da prodaju svoje usluge i proizvode. To je održivi razvoj kakav želimo i na kakvom radimo. Mihael Zmajlović



Devedeset godina ponosa i plemenitosti DVD-a Krapje

Svakog 13. lipnja Krapje slavi svog zaštitnika mjesta, sv. Antuna Padovanskog. Ove godine bilo je posebno svečano jer se obilježavalo i devedeset godina od osnivanja Dobrovoljnog vatrogasnog društva Krapje. Brojni uzvanici, mještani i gosti iz drugih vatrogasnih društava došli su DVD-u Krapje čestitati ovu vrijednu obljetnicu, njihovih devedeset godina ponosa i plemenitosti, čuvanja dobara od vatre i poplava. Svečanost je započela pozdravnim zvucima puhačkog orkestra, potom su domaćini nazočne goste oduševili pokaznom vježbom gašenja požara, a s najmlađim vatrogascima sela prikazali su kratak povijesni igrokaz o načinu gašenja požara u prošlosti.

Mijo Brlečić, predsjednik Vatrogasne zajednice Sisačko-moslavačke županije, uručio je novu svečanu zastavu predsjednici DVD-a Krapje Mateji Koberac.

obiteljsku tradiciju članstva u društvu od samog osnivanja 1925. godine.

Svečana vatrogasna povorka prošla je mjestom do crkve



Mateja Koberac izabrana je za predsjednicu prije nepunih godinu dana nastavljaajući tako

sv. Antuna Padovanskog gdje je, nakon mise, novu zastavu DVD-a Krapje posvetio žup-

nik Đuro Cvitić istaknuvši da su vatrogasci uvijek bili čuvari dobara, ali i hrvatske tradicije i vjere.

Rad obilježili veliki požari i poplave

Predsjednica DVD-a Krapje je na svečanoj sjednici podsjetila na devedesetogodišnju po-

materijalom i čiji rad neprekidno traje.

Krenuli su skromno, a pomoć i prva vatrogasna iskustva dobili su od DVD-a Jasenovac osnovanog krajem 19. stoljeća. Krapljani još pamte nekoliko velikih požara. Jedan od njih je 1932. godine zahvatio drvene kuće u selu. Tada su, kao mlado vatrogasno društvo,



pokazali veliko požrtvovanje u gašenju i obrani svojih domova.

Pamte i velike poplave, nove početke nakon ratova i obnovu rada. U tome im svesrdno pomaže Općina Jasenovac, načelnica Marija Mačković, pokrovitelji obljetnice. Uz čestitke Zorana Prpića, predsjednika VZO Jasenovca, čestitao je i Željko Popović, načelnik



DVD Krapje ima osamdesetak članova. Gotovo je svaki stanovnik ovog mjesta u jasenovačkoj Posavini i vatrogasac. Puno je mladih na kojim je budućnost i obveza čuvanja tradicije. Zaslužnima su uručena vatrogasna odlikovanja i spomenice.

vijest društva koje je osnovano zbog čestih požara na poljoprivrednim dobrima, gospodarskim objektima i kućama građenim pretežito drvenim

HVZ te Ivo Žinić, župan Sisačko-moslavačke županije.

Porscheom u turistički obilazak Krapja i Lonjskog polja

Jedinstvena turistička ponuda Ekoetno sela „Strug“ Plesmo je vožnja Porscheom, traktorom istog imena kao i poznata marka automobila kojim vlasnik Željko Mlinarević vozi svoje goste u razgledanje Krapja i Lonjskog polja.

Među dojmovima o kojima će poslije moći razgovarati njegovi gosti nakon što se vrate s izleta kućama, bit će i priča o vožnji Porscheom po poljskim putovima, livadama i krapjanskim dolovima.



Ovaj traktor i sada privlači pažnju. Tražen je u krugovima kolekcionara old timer vozila. Cijena, ovisno o godini proizvodnje i uređenosti, može biti visoka.

Iako je ovaj, proizveden sredinom prošlog stoljeća, njegova proizvodnja kao jednog od legendarnih i revolucionarnih proizvoda, počela je tridesetih godina prošlog stoljeća.

Originalne dijelove za obnovu mog Porschea bilo je teško naći, no najviše smo čekali njegovu crvenu boju koja je isporučena iz tvornice Porschea u Njemačkoj, rekao je ponosni vlasnik. (Ž.Ga.)

Željko Gašparović

Zaštitari prirode u Lonjskom polju spasili podolsko govedo od nestajanja



Autohtone vrste i vrijedna biološka raznolikost

Prije desetak godina na pašnjak Orlinci, u blizini naselja Krapje, djelatnici Parka prirode Lonjsko polje dopremili su 20 grla goveda podolca. Nabavkom ovog stada zaštitari prirode nastoje ovu ugroženu vrstu slavonsko-srijemskog goveda, nekada vrlo brojnu na ovim prostorima, očuvati i time doprinijeti bogatstvu biološke raznolikosti Lonjskog polja. Dobrom brigom i željom da pridonesu upravo tome stado se povećalo i danas na oko 50 hektara polja pase 68 podolaca.

Dražen Ivaštinović, stručni suradnik u Parku prirode Lonjsko polje, ističe da su podolsko govedo od potpunog nestanka sačuvali malobrojni stočari, a početno stado dopremljeno je iz Centra za reprodukciju u stočarstvu iz Križevaca.

Podolac je prepoznatljiv po veličini rogova i promatrači ga gledaju s poštovanjem. Goveđa borave cijelu godinu na otvorenome, vrlo su otporni i izdržljivi, a odlični su krčitelji zaraslih pašnjaka pa imaju i iznimnu ulogu u suzbijanju širenja amorfe na pašnjacima. Čuvar stada Marko Stublija kaže da goveda prepoznaju njegov glas kada ih pozove jer ih svakodnevno obilazi i dodatno hrani.

Iako nisu opasni, u svoju blizinu puštaju tek nas koje

poznaju, no i mi se držimo na pristojnom odstojanju, kaže Marko koji posao čuvara stada obavlja više godina.

No, opasnost vreba za mladu telad. Zaštitari su primijetili

da ima sve više čagaljeva koji su uvijek spremni ugrabiti nezštićene. Zbog toga je cijelo stado na oprezu, a priroda se pobrinula da krave donose na svijet telad po danu i skrivaju ga u gustišu na polju.

Ova vrsta goveda otporna je na bolesti te ima iznimnu važnost i kao vrijedan genetski materijal. Osim ekološke, podolac ima i gospodarsku vrijednost. Radi očuvanja rijetkih vrsta, u Parku se brinu i o stadu autohtone hrvatske pasmine turopoljskih svinja.





Kraplani

čuvare kulturne i folklorne baštine kraja

Nada Đilas

Predsjednica Udruge „Kraplani“

Udruga Kraplani brine o očuvanju materijalne i nematerijalne kulturne i tradicijske baštine Krapja. Osnovani smo u srpnju 2011. godine na inicijativu žitelja Krapja i okolice koji su prepoznali vrijednost i bogatstvo kulturne baštine svog sela.

Brojimo 45 članova, a cilj nam je sačuvati što više izvorne i

tradicijske baštine našeg kraja u koju ubrajamo: pjesme, govore, narodne nošnje, običaje, izradu suvenira, stare zanate,... Udruga ima pjevačku skupinu koja čuva, obnavlja i uvježbava stare pjesme Krapja i Posavine. Sakupljamo stare fotografije te nastojimo obnoviti i sačuvati narodne nošnje kojih je ostalo jako malo.

Projekt je sufinanciran iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj

NOVIM ZNANJIMA DO KVALITETNIJE TURISTIČKE USLUGE

Željko Gašparović

Certifikate za vodiče u Parku prirode Lonjsko polje nakon provedenog programa edukacije primilo je deset polaznika. Program se provodio u sklopu izgradnje Prijamnog centra Repušnica krajem travnja ove godine, u okviru EU projekta „Prijamni centar Repušnica – moslavačka vrata u Park prirode Lonjsko polje“. Projekt je sufinanciran iz sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj, Operativnog programa Regionalna konkurentnost. Program se provodio u suradnji s Gradom

Kutina i Lokalnom akcijskom grupom „Moslavina“. Polaznici su usvojili osnovna znanja iz zaštite i praćenja stanja prirode, komunikacije i interpretacije u sustavu posjećivanja Parka. Pored teorijskih tema polaznici su prošli i terenski dio programa edukacije u kojoj su sudjelovali stručni predavači, djelatnici Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje, Valerija Hima, Eduard Bogović, Nikša Ravlić, Sandra Prevendar - Nekvapil, Dražen Ivaštinović i Davor Anzil.



Prigodom dodjele uvjerenja o osposobljavanju, Andrija Rudić, gradonačelnik Kutine je naglasio kako će se otvaranjem Prijamnog centra Repušnica, prvog službenog ulaza s moslavačke strane u Park prirode Lonjsko polje, stvoriti nova slika turizma u Moslavini i Kutini te da se nakon toga očekuje i znatno povećanje dolaska turista.

Edukacija sudionika u turizmu važna je za kvalitetu turističkih proizvoda i usluga,

naglasio je tom prilikom Ivor Stanivuković, ravnatelj Javne ustanove Park prirode Lonjsko polje i uz čestitke polaznicima, zahvalio na suradnji Gradu Kutini, uz poziv za daljnju suradnju i zajedničke projekte.

Polaznici tečajeva, osim što su još više upoznali Lonjsko polje, njegove prirodne i kulturne vrijednosti, istaknuli su kako su edukacije vrlo korisne i važne da bi se postigao uspjeh u ostvarenju ideja i bavljenju turizmom.

Biciklističke rute Lonjskim poljem

uživanje u vožnji kroz čudesnu prirodu



Eduard Bogović

Biciklističke staze u Parku prirode Lonjsko polje lagane su i ugodne za vožnju, pogodne za obiteljski turizam i rekreaciju. Visinska razlika gotovo je neprimjetna, nema

većih uspona, a promet na cestama kojima rute prolaze veoma je rijedak pa su iznimno sigurne. Desetak seoskih domaćinstava, koja se bave turizmom,

nude biciklistima okrijepu i uživanje u originalnoj posavskoj gastronomiji, a drvene kuće pružaju idealan smještaj. Netaknuta priroda, srdačni ljudi, posavska drvena

arhitektura, etnološke zbirke i prigoda za upoznavanje brojnih lokalnih znamenitosti – pravi su motivi za odabir ovih biciklističkih ruta.

Posavska ruta

Vozi se županijskom cestom koja slijedi lijevu stranu toka rijeke Save u dužini od 76 km. Počinje podno zidina Staroga grada Siska, a u granice Parka prirode ulazi u Europskom selu roda Čigoču. Prolazi kroz Mužilovčicu, Suvoj, Lonju i selo graditeljske baštine – Krapje. Nakon Drenovog Boka prolazi kroz naselje Jasenovac prema Košutarici, a završava u selu Mlaka.

Subocka ruta

Kružna ruta, dugačka 41 km. Počinje u Krapju, nastavlja u smjeru naselja Jasenovac, prolazi uz Spomen područje Jasenovac, preko mosta na kanalu Strug i dalje prema gradu Novska, potom prolazi kroz sela Nova Subocka i Stara Subocka, a zatim kroz stoljetnu nizinsku šumu do Plesma i završava u Krapju.

Lipovljanska ruta

Staza je kružna, dugačka 39 km, također polazi iz Krapja,

uz kanal Strug, kroz sela Stara i Nova Subocka gdje se odvaja lijevo prema naselju Lipovljani.

Na lipovljanskim ribnjacima može se uživati u promatranju bogatog ptičjeg svijeta, a potom ruta vodi u Kraljevu Veliku makadamskom cestom koja pruža izvanredan ugođaj vožnje kroz tipičnu nizinsku poplavnu šumu. Uz korito slikovite rječice Trebež stiže se u istoimeno selo, zatim lijevo i ponovno prema Krapju.

Sunjska ruta

Duga je 50 km, kreće s Posavske rute, iz sela Kratečko, tradicijskom skelom dolazi na desnu obale Save, prolazi kroz Sunjsko Selišće otkuda se vozi do središta Sunje, prolazi kroz sela Staza, Šaš i Živaja laganim usponom i stiže u Hrvatsku Dubicu. Ovdje se biciklisti susreću s prekrasnom rijekom Unom, a njezinom lijevom obalom u ugodnoj vožnji prolaze kroz sela Tanac i Ušticu do ušća

Une u Savu kod Jasenovca. S mosta preko Save pruža se atraktivan pogled na samo ušće Une.

Unska ruta

Dugačka je 61 km i slijedi isti smjer kao i Sunjska ruta, ali se u Sunji odvaja kroz sela Gornji Hrastovac i Stubalj prema Hrvatskoj Kostajnici. Preporučujemo kratak odmor u zaštićenoj park šumi Djed, uživanje u pogledu s vidikovca na dolinu rijeke Une i razgledavanje srednjovjekovne utvrde starog grada Zrina otkuda se s vožnjom nastavlja uz lijevu obalu Une kroz Slabinju, Bačin i Hrvatsku Dubicu, a ruta završava na ušću rijeke Une prijelazom preko mosta u Jasenovcu.

Moslavačka ruta

Dugačka je 34 km, kreće iz Europskog sela roda Čigoča prema Gušću, a zatim se odvaja desno, prema Svinjičkom, selu poznatom po tradicijskom načinu ribolova. Makadamskom cestom vodi

prema Strušcu i Osekovu, a preko Ravnika završava u Popovači otkuda se možete uključiti u mrežu biciklističkih i trekking staza po Moslavačkoj gori.

U sklopu proslave Dana Europskog sela roda Čigoč organizira se rekreativna bicikljada od Siska do Čigoča. Staza je duga 35 km, privlači velik broj sudionika, a za sudionike s područja Zagreba organiziran je vlak Čigoč express do Siska. Uz obilježavanje Dana europske baštine u Krapju se organizira bicikljada od Novske i Lipovljana do Krapja.

Na području Parka prirode Lonjsko polje postoje i dvije uređene poučne pješačke staze, staza Tajne Čigočkog trokuta i Staza Posavaca.

Valerija Hima



Sporazum o važnosti održivog upravljanja staništima roda

Prepoznatljivo obilježje Čigoča su rode, a zbog brojnosti jedinki koje se gnijezde po krovovima kuća, proglašeno je Europskim selom roda. Na području Lonjskog polja mnogo je gnijezda ove velike ptice koja živi u blizini čovjeka, no Čigoč se po iznimno poznat.

Zahvaljujući rodama, Hrvatska je ove godine bila domaćin sudionicima iz četrnaest zemalja, dvanaestog po redu sastanka mreže Europskih sela roda. Sastanak je održan u Parku prirode Lonjsko polje i Gradu Sisku u suradnji s mještanima Čigoča i Javnom ustanovom za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Sisačko-moslavačke županije. Sudionicima je predstavljena

aktivnost zaštite roda u Hrvatskoj, Europi i Africi kao staništima selidbenog puta kao i aktivnosti zaštite roda u svakom od proglašanih sela roda u Europi.

Potpisan je i sporazumom o daljnjoj suradnji u kojem se ističe važnost održivog upravljanja staništima roda, poticanja održivog ruralnog razvoja i podizanja svijesti lokalnog stanovništva s ciljem da se kroz zaštitu i promociju roda potakne razvoj turizma na dobrobit lokalnog stanovništva. Predstavnicima mađarskog sela roda Nagybjalom, koji će sljedeće godine biti domaćini sastanka, uručena je statua Europskih sela roda, žabac Viktor.



Regulirati ribolovna prava

*sportski i tradicijski ribolovci
pred dogovorom*

Željko Gašparović

Svaka nova uredba u Zakonu o slatkovodnom ribarstvu pobudi veliki interes i kod ribiča potakne rasprave. Na području Parka prirode Lonjsko polje djeluje više ribolovnih društava koja, osim što su zaljubljenici u sportski ribolov, vode brigu o očuvanju ribljeg fonda.

Lonjsko polje ima idealne uvjete za mrijest svih nizinskih vrsta ribe, a najčešći prigovori organiziranih društva jesu da je Polje privlačno za krivolov svih oblika, a ribočuvara nema dovoljno da bi mogli svakodnevno nadzirati sve površine.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju režimi ribolova su dodatno određeni i podliježu konvencijama koje je Hrvatska

prihvatila.

Javna ustavna Parka prirode Lonjsko polje ranije je prozivana, ribiči su se žalili na nesuradnju, no počelo se razgovarati, održani su sastanci s predstavnicima udruga za sportski i tradicijski ribolov.

Na zakazanom sastanku sredinom ljeta ravnatelj Ivor Stanivuković i stručna djelatnica Valerija Hima upoznali su predstavnike udruga s Izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti prirode i izradi Pravilnika o zaštiti i očuvanju. Pri tome je rečeno kako Ustanova daje prednost ribolovnim udrugama pri provedbi Natječaja za dodjelu ribolovnog prava.

Mlade rode iz Zagreba puštene u Čigoču



Par bijelih roda u Zoološkom vrtu u Zagrebu izleže nekoliko ptica svake godine. Kako bi se prilagodili i s ostalima krenuli na daleki put prema Africi, puštaju se na slobodu u Čigoču. Ovo selo poznato je po velikoj koloniji roda i predstavlja idealno mjesto za mlade rode koje se brzo uklope u jato.

Blizina krovova kuća i livada omogućavaju rodama da nauče letjeti i da se pripreme za daleki put u Afriku. U nekom razdoblju godine roda ima više nego mještana. Puštene rode, zajedno sa stotinjak roda iz Čigoča i okolnih naselja u Parku prirode Lonjsko polje, hrane se i borave na okolnim pašnjacima, livadama i barama. Kako je kaže Sandra Prevendar-Nekvapil, čuvarica prirode, gotovo 70 posto ishrane roda u Lonjskom polju čine žabe.

Svaka mlada roda dobiva svoju oznaku i broj. Neke rode iz Čigoča znaju doletjeti i do samog toplog juga afričkog kontinenta. (Ž. Ga.)

Donijeti Rješenje o upravljanju nad vodama

Iako su još od ranije donesene odredbe o zabrani lova s mrežama, sačmaricama, sakovima i ostalim ribolovnim sredstvima s kojima se može obavljati ribolov, tradicijski ribolov ima svoje zagovornike.

Za to se zalaže Marijan Škledar iz Udruge za očuvanje tradicijskog ribarenja Općine Jasenovac. Podupire tradicijski način, ali se protivi krivolovu i ribolovu u vrijeme mrijesta dok Josip Hudec iz SRD Šaran traži da se tradicijski ribolov regulira, ozakoni i uskladi sa sportskim ribolovom.

Članovi *Hanje* iz Repušnice posebno se zauzimaju za

promociju tradicijskih alata, a ističu da se pravila o ovom ribolovu pišu drugdje i s dosta nepoznavanja.

Ribiči se slažu da treba regulirati sportski i tradicijski ribolov, naglašavaju da se pravila moraju znati.

Svi zainteresirani moraju raditi i dogovarati se kako bi novi Zakon bio na zadovoljstvo svih strana, sportskih i tradicijskih ribolovaca.

Dogovoreni su novi sastanci tijekom jeseni i očekuju konačan dogovor o pravilama ribolova u Lonjskom polju.

Lonja i Maksi uživo

Rodama ugrađeni uređaji za praćenje leta putem satelita

Prvi put u Hrvatskoj rodama je pred njihov odlazak postavljen satelitski odašiljač, uređaj putem kojeg će biti moguće pratiti njihov selidbeni put u Afriku. Mladi par roda Lonja i Maksi na svojim leđima nose posebne uređaje pa se tako njihov let može pratiti cijelim putem od sela Čigoča do njihovog dalekog odredišta.

Projekt SOS Stork - selidba bijelih roda suočena s promjenom, koji je omogućila Udruga Storch Schweiz iz Švicarske, realiziran je u suradnji sa Zoološkim vrtom Grada Zagreba i Udrugom za zaštitu divljih životinja AWAP iz Zagreba.



Lonja i Maksi su mlade rode, izgniježdile su se u Europskom selu roda Čigoču, a na dugi put krenule su početkom kolovoza. Maksi je preletio preko Novske, Vinkovaca, preko Srbije, Rumunjske, Bugarske i Turske sada je u Sudanu u Africi. Lonja je do odlaska uživala u prirodnim ljepotama Lonjskog polja a trenutno je u Grčkoj.

Gdje se sada nalaze Lonja i Maksi može se pogledati na <http://projekt-storchenzug.com/>, Lonja: <http://storch-schweiz.danielbischof.de/map/1195503>, a Maksi na <http://storch-schweiz.danielbischof.de/map/1195504>

Udruga Stork Switzerland do sada je označila 11 roda koje koriste zapadni migracijski put te preko Španjolske putuju u zapadnu Afriku. Osim zapadnog selidbenog puta koji koriste rode iz zapadne i dijela središnje Europe, istočni selidbeni put ide preko Bugarske i Turske, a vodi rode iz istočne i dijela središnje Europe do istočne pa čak i južne Afrike.

V.Hima



HRVATSKI FOTOSAVEZ Mladi i baština

Dr. sc. Lucija Puljak,
Predsjednica Hrvatskog fotosaveza

Dugogodišnji projekt Hrvatskoga fotosaveza, koji se pod nazivom **Mladi i baština** provodi s učenicima osnovnoškolske i srednjoškolske dobi u svim hrvatskim županijama, značajno pridonosi ostvarivanju odgojno-obrazovnih ciljeva i unaprjeđivanju odgojno-obrazovnih ishoda.

Program se ostvaruje kroz seriju fotoradionica za mlade sa zadanim tematskim okvirom, kulturna i prirodna baština. Katkada su sudionici radionica mladi iz istoga zavičaja. U tom slučaju oni o svom zavičaju tijekom rada u fotoradionicama spoznaju više nego li kroz većinu nastavnih predmeta.

Uz zadatak koji je mlade okupio i povezao, radionica pridonosi stjecanju njihovih intelektualnih, estetskih i radnih kompetencija. Zbog zajedničkoga življenja određeno vrijeme pod istim krovom, učenici ubrzano napreduju i u stjecanju socijalnih kompetencija. Uče se živjeti zajedno, dijeliti prostor, doživlja-

je, brige, odgovornosti, radosti i tuge. Poštuju jedni druge, uče suosjećati, povezivati se, tražiti i pružiti pomoć te se oslanjati jedni na druge.

Fotografske izložbe kojima završava rad svake radionice privlače pozornost ostalih učenika. Posredovanjem izloženih fotografija oni lako i brzo stječu spoznaje o svom ili tuđem zavičaju, obrađuju informacije primljene osjetilom vida, pohranjuju ih i koriste po potrebi. Također razvijaju estetske osjećaje i estetske potrebe te se pripremaju za život u svojoj zajednici onako kako je predviđeno odgojnim planovima.

Suradnja Hrvatskog fotosaveza i Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje započela je prije petnaestak godina i kontinuirano se razvija. Naročito je intenzivirana posljednjih godina otkako je Ustanova Parka prirode Lonjsko polje omogućila Hrvatskom fotosavezu korištenje tradicijske drvene kuće za provedbu programa za mlade. Organiziran je niz fotoradionica u kojima su sudjelovali učenici s područja Krapja, Jasenovca i okolnih



mjesta te sudionici iz brojnih krajeva Hrvatske. Valja svakako istaknuti one koji dolaze s udaljenih otoka i iz različitih krajeva Dalmacije. Niz izložaba iz ovih radionica priređeno je u mnogim mjestima u Hrvatskoj, a postignuti su značajni uspjesi i na međunarodnim natječajnim izložbama.

Godišnja izložba fotografija o Lonjskom polju, koju Hrvatski fotosavez organizira u Krapju, jedinstveni je koncept galerije na otvorenom prostoru.

S obzirom na izuzetne rezultate koji su ostvareni programima na području Lonjskog polja, za očekivati je i daljnji razvoj suradnje Hrvatskog fotosaveza i Parka prirode Lonjsko polje.



Svjetlost lučica iz bundeve i fotografija

Željko Gašparović

Krapje, malo selo tradicijske arhitekture, starih drvenjaka i očuvanih čardaka jednom na godinu posebno svijetli svjetlošću iz bundeva koje rezbare mladi polaznici radionice Hrvatskog fotosaveza.

Tako se i zovu radionice koje se održavaju već pet godina. Očekuje se da će polaznici doći iz Sisačko-moslavačke županije, Osječko-baranjske, Vukovarsko-srijemske, Bjelovarsko-bilogorske i Zagrebačke.



Tijekom dana polaznici radionice čiste košćice iz bundeva koje sa sobom donesu ili dobiju kada dođu na radionicu, rezbare ih, a predvečer u njima zapalile svijeće i lučice. Dolaskom sumraka, polaznici foto aparatima bilježe svjetlo i sjene koje stvaraju upaljene lučice iz unutrašnjosti bundeva stvarajući posebno tajnovito ozračje selu koje ubavije magla.

Iako podsjeća na popularnu Noć vještica, voditelji radionice kažu da je cilj svjetlo.

Ivor Stanivuković, ravnatelj Ustanove, ističe da je suradnja s Hrvatskim fotosavezom na obostranu radost; aktivnosti i fotografije, koje nastaju na radionicama, koristan su propagandni materijal za Lonjsko polje. Ustanova je ustupila jednu od uređenih drvenih kuća za smještaj mladih polaznika radionica Hrvatskog fotosaveza.

LONJSKO POLJE PRUŽA NEISCRPNO BOGATSTVO MOTIVA

Željko Gašparović

Krapje je stalna baza mladih fotografa, polaznika fotoradionica koje priređuje Hrvatski fotosavez, a Lonjsko polje im je veliko i neiscrpno bogatstvo motiva. Njegova čudesna ljepota uvijek su mi nova inspiracija.

kulturne i prirodne baštine uz međusobno upoznavanje mladih polaznika iz svih krajeva. Dosadašnji vrhunski rezultati i realizirane izložbe na najbolji način ukazuju na iznimnu suradnju s Javnom ustanovom Parka prirode Lonjsko polje. Jedna od ranije obnovljenih drvenih kuća za



Polaznici su iz svih krajeva Hrvatske fotografiraju žabe, rode, turopoljske svinje, drvene kuće, love motive svojim foto aparatima u Krapju, Mužilovčici, Čigoču, po livadama i dolovima Lonjskog polja. Radionice traju više dana. Voditelji Predrag Bosnar, tajnik HFS, i Zlata

provođenje radionica dana je na korištenje što je dodatno doprinijelo suradnji. Osim fotoradionica za mlade, HFS provodi natječajne izložbe fotografija s temom Lonjsko polje te priređuje izložbe. Radovi su uvijek izloženi u sklopu obilježavanja Europskih dana baštine u Krapju



Medak, voditeljica programa rada s mladima, ističu da je priroda veliki poticaj kreativnosti mladih, no osnovni cilj je vrednovanje

krajem rujna.

Programe u fotoradionicama verificiralo je Ministarstvo prosvjete i športa.

Ekološka svijest, očuvanje i unapređenje čovjekova okoliša

Nikolina Srnčević,
Predsjednica Udruga mladih "Krapje"

Mladi na području Lonjskog polja žive i odrastaju u skladu i suživotu s netaknutom prirodom. Cijenimo prirodu i radi toga svoje aktivnosti provodimo u očuvanju Parka prirode Lonjsko polje. Život u europskom selu graditeljske baštine posebno nas obvezuje prema našem naselju.

Udruga mladih *Krapje* osnovana je prije dvije godine, a cilj nam je unapređenje društvenog i kulturnog života mladih, poticanje stvaralaštva, razvijanje duha volonterizma i solidarnosti između mladih u zajednici te očuvanje i unapređenje ekološke svijesti. Iznimno je važan ostanak mladih u ruralnim područjima i mi smo toga svjesni. Okupljamo četrdesetak članova s područja jasenovačke Posavine. Za provođenje naših aktivnosti dobili smo na korištenje jednu kuću u Krapju koju smo s vremenom uredili.

Programom rada obuhvaćena su obilježavanja dana važnih za Park prirode Lonjsko polje. Sudjelujemo u obilježavanju Dana roda u selu Čigoč i Dana europske graditeljske baštine u Krapju. Tih dana provodimo aktivnosti tematski povezane uz kulturu Lonjskog polja. Različitim igraonicama, radionicama i



izložbama približavamo djeci i mladima značenje Parka prirode Lonjsko polje.

Tijekom cijele godine organiziramo razna okupljanja djece i mladih (filmske večeri, gostovanja udruga, izviđača i drugih klubova). Tradicija gostovanja izviđača iz Belgije i Francuske održava se treću godinu. Tog dana djeca i mladi iz Udruga obilaze s gostima Park uz kupanje na Savi i kušanje tradicionalnih jela, posjećuju Javnu ustanovu Parka prirode Lonjsko polje, obilaze Krapje Dol, a večeri provode uz kulturni program Udruga *Kraplani* i na nezaboravnim tamburaškim večerima.

Općina Jasenovac nalazi se u sjeveroistočnom dijelu Sisačko-moslavačke županije. To je nizinski prostor kontinentalne klime okružen rijekama Savom, Unom, Trebežom i Strugom s deset naselja smještenih na 168,5 km². Sedam naselja nalaze se na području Parka prirode Lonjsko polje. Područje Parka prirode Lonjsko polje predstavlja biser među kulturnim krajolicima Europe zbog čudnog trozvuka prostranih polja, snažnih nizinskih poplavnih šuma i idiličnih posavskih sela punih hrvatske kulturne baštine o kojoj, nažalost, pola stoljeća nitko nije vodio brigu. Samo selo Krapje upisano je u Registar spomenika kulture kao ruralna cjelina s brojnim primjercima tradicijskog pučkog graditeljstva. Smještaj u području parka prirode donosi stanovnicima određene probleme zbog ograničenja koja proizilaze iz zakonske regulative.

OPĆINA JASENOVAC

Područje zaštićene prirode i graditeljske baštine

Nema definiranih načina rješavanja problema, kao da ljudi nisu ovdje živjeli i prije proglašenja ovog područja parkom prirode. Država bi trebala kompenzirati kroz određene naknade i rente kako bi se održao život u skladu i s prirodom. Održavanje manifestacije Dani graditeljske baštine u Krapju ima za cilj potaknuti afirmaciju tradicijskih vrijednosti hrvatske Posavine za koju nitko nije pitao pola stoljeća. Obnovom istih ukazale su se nove mogućnosti privređivanja u vlastitom domu. U obnovu kuća uključila se Županija, Općina Ministarstvo kulture i Ministarstvo turizma. Na području dijela parka prirode koji pripada općini Jasenovac registrirano je šest smještajnih kapaciteta.

Planovi Općine Jasenovac za budućnost su izgradnja odmorišta u Krapju i obnova povijesne zidanice (kuća br.133) za referentni centar drvene arhitekture. Za oba projekta imamo građevinske dozvole, ali ih je nužno kandidirati na otvorene natječaje. Isto tako je važno prirodne resurse livade, oranice i pašnjake dati na korištenje domaćim stanovnicima. Održavanjem rada udruga koje djeluju na tim prostorima nastoji se sačuvati i održati život i običaji, ali nema razvoja bez dobre cestovne infrastrukture. Najveći problem je izuzetno loša ŽC 3209. Na istoj cesti važno je osigurati kvalitetan prolaz ispod tzv. bolte na izlasku i ulasku iz Jasenovca jer svi autobusi nisu u mogućnosti proći ispod

bolte te je nužno napraviti kvalitetnu zaobilaznicu pored željezničkog mosta. U budućnosti je pred nama još jedan veliki problem, a to je namjerno ispuštanje viška vode za vrijeme visokog vodostaja na naše područje čime se ugrožava razvoj poljoprivrede i stočarstva kao i život stanovnika. Rješenje tog problema nije u našim rukama, nego u institucijama Republike Hrvatske. Cilj svih nas je iskorištavanje prirodne i kulturne baštine ovog kraja u svrhu gospodarskog razvitka i ostanka stanovništva u svojim naseljima. Za ostvarivanje tog cilja potreban je što bolji suživot čovjeka i prirode. Isti se može ostvariti suradnjom Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje, Županije, Općine i više ministarstava u čijoj je nadležnosti navedena problematika.

Marija Mačković,
načelnica Općine Jasenovac

Zalaganje za očuvanje prirode

Nakon sedmodnevne obuke i polaganja završnog ispita, još jednoj skupini polaznika uručeni su certifikati o uspješnoj izobrazbi za mlade nadzornike Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje.



Uvjerena je dobilo devet mladih nadzornika koji su pohađali program Mi želimo više čiji su nositelji bili Udruga mladih Komarac iz Jasenovca i Javna ustanova Parka prirode Lonjsko polje.

Program - mladi čuvari prirode, Junior Rangers, provodi se od 2008. godine u sklopu europskog projekta LIFE, a cilj edukacije je upoznati mlade s aktivnostima i zadaćama nadzorne službe uz razvijanje svijesti o prirodnim, kulturnim i ostalim vrijednostima zaštićenih područja.



Pokazali zavidno znanje o svom okolišu

Ovaj program za učenike osnovnoškolskog uzrasta, koji žive u zaštićenim područjima i neposrednoj blizini Parka u Sisačko-moslavačkoj županiji, ima zadaću promovirati i podržavati europska zaštićena područja te razvijati prijateljstvo među mladima koji se zalažu za očuvanje prirode. Mladi nadzornici su na završnim ispitima pokazali zavidno znanje o biljnom i životinjskom svijetu, zaštićenim vrstama, lovu, ribolovu i autohtonim životinjskim vrstama koje žive u Parku prirode Lonjsko polje.

Kako tijekom godine Park posjećuje veliki broj učeničkih skupina, uz djelatnike i zaštitare prirode, vrlo su korisni i obučeni mladi nadzornici. Ovakvom edukacijom među mladima se razvija i njihovo zalaganje za očuvanje prirode, rekao je Ivor Stanivuković, ravnatelj Parka prirode Lonjsko polje na dodjeli certifikata budućim Junior Rangersima.

Partneri u provedbi programa bili su i Općina Jasenovac, Osnovna škola Jasenovac i Udruga mladih Krapje iz Krapje.

U sjećanje na **Martina Schneidera-Jacoby**
(1956. - 2012.)

Čovjek koji nam je otkrio našu prirodu



Prije tri godine borbu za život izgubio je veliki ljubitelj prirode, čovjek koji je svojim radom na zaštiti europske prirodne baštine zadužio mnoge krajeve. Više od polovice svog života posvetio je zaštiti prirode kao najistaknutiji znanstvenik fondacije EuroNatur. Bio je glavni pokretač radova koji se doveli do proglašenja Parka prirode Lonjsko polje.

Osim katalogiziranje ptičjeg svijeta Lonjskog polja, prepoznao je i ljepotu kulturne i graditeljske baštine. Zahvaljujući njemu mnogo smo od tada naučili o vrijednostima Lonjskog polja. Zahvaliti mu možemo projektima usmjerenim prema okolišu, ptičjim i životinjskim staništima.

Ugodan sugovornik i stručnjak vedra duha
Među prvima koji su s ovim njemačkim ornitologom napravili razgovor za medije bio je Dragutin Pasarić, publicist iz Kutine. Razgovor su vodili prije gotovo 27 godina, no dojam koji je na njega ostavio, Pasarić i danas pamti. Na pitanje kakav je Schneider bio, Pasarić nam kaže, da ga pamti kao ugodnog sugovornika, vedra duha i stručnjaka koji je svoje znanje i iskustvo spremno i nesebično podijelio s drugima.

Tada mi je Schneider rekao da se, još kao dječak, oduševljavao pticama te je tako njegovo stručni rad krenuo u tom smjeru. Na bare Lonjskog i Mokrog polja i za močvarni kraj, odlučio se potaknut i radovima dr. Hartmuta Erna koji je još 1956. godine dolazio proučavati ptičji svijet i prirodni i nedirnuti raj Lonjskog polja.

Rekao mi je da nikada nije požalio što je zagazio u taj izazovni svijet šuma, ptica i životinja. Ovdje je proboravio četiri godine, zavolio je Lonjsko polje, naučio je i hrvatski jezik, a kako mi se u razgovoru požalio, često ga je zbunjivala nebriga i odnos prema okolišu i životinjskim staništima, kazao nam je Pasarić koji je i sam zaljubljenik u Lonjsko polje, a o tom području jedinstvene europske ljepote napisao je brojne tekstove. (Ž. Ga.)

DUGA POVIJEST POŠTANSKOG UREDA



Sljedeće godine bit će 130 godina kako je u Krapju započeo s radom poštanski ured. Gradnja zgrade pošte započela je 1881. godine, a pet godina kasnije krenuo je i poštanski promet. Krapje je tada bilo značajno središte.

Selo se u zapisima spominje u 14. stoljeću, a do većeg naseljavanja dolazi nakon oslobođanja Kraljeve Velike 1691. godine kada se na područje današnjeg Krapja naseljava stanovništvo s križevačkog i sisačkog područja te vjerojatno Gorskog kotara. Samostalna župa postaje u 18. stoljeću. Krapje je bilo u sastavu Vojne krajine, a tada je i sagrađena župna crkva. Selo ima pučku školu i dobiva poštu. Broj stanovnika raste i tridesetih godina prošlog stoljeća ima oko 1200 stanovnika.

Poštanski ured, koji je godinama bio otvoren za mještane Krapja, Drenovog Boka, Plesma, Puske, Bukovice i Trebeža, danas više ne radi. Zadnji poštarski službenik bio je Josip Mađarić. Osim rada u uredu, godinama je raznosio primateljima po selima njihovu poštu, mirovine, a za starije stanovnike obavljao je plaćanja kućanskih režija i druge usluge. Znao je tako ponekad dnevno prevaliti i pedesetak kilometara.

Poštanski broj 44325 Krapje još vrijedi, no pošta se raznosi iz Novske i Jasenovca. Vrata poštanskog ureda, koji je zabilježio tolike godine postojanja, sada su zatvorena. (Ž. Ga.)

Krapje i Lonjsko polje na poštanskoj marci

Hrvatsko filatelističko i numizmatičko društvo 94 iz Novske tiskalo je 1995. godine prigodnu poštansku omotnicu povodom obilježavanja Dana europske baštine u Krapju i uz proglašenje Krapja selom graditeljske baštine. Na omotnici je bila zastava Općine Jasenovac, panoramska fotografija sela Krapje i marka sa svetim Antunom Padovanskim.



Autor omotnice bio je Matej Glavić, filatelist iz Novske, a autor žiga, koji se mogao otisnuti na omotnici samo 23. rujna 1995. godine u krapjanskom poštanskom uredu, bio je Željko Vasilik, ornitolog. Četiri godine kasnije Hrvatske pošte tiskale su poštansku marku s motivom Krapja. Tiskane su u arku od

20 maraka, a tom prigodom tiskana je i prigodna omotnica prvoga dana (FDC) i prigodni list.

Na maksimum karti, čiji je autor ponovno bio Matej Glavić, u izdanju HFND 94 iz Novske, bila je prigodna marka, jednodnevni žig s datumom 25. rujna 1999. i razglednica, sve s istim motivom.

Marka je proglašena jednom od najljepših

Marka je prema sudu školske djece, čitatelja Smiba i Modre laste proglašena najljepšom poštanskom markom u Hrvatskoj. Njen autor je Nikola Šiško, a otisnuta je u Hrvatskom tiskarskom zavodu u Zagrebu u vrijednosti 5 HRK i nakladi od 35 tisuća komada.

Filatelističko društvo iz Novske u povodu Dana graditeljske baštine do sada je izdalo 10 omotnica s posebnim jednodnevnim žigom pošte u Krapju. (Ž. Ga.)



Centar za posjetitelje

važna turistička infrastruktura

Željko Gašparović

U travnju 2013. godine počelo je obnavljanje još jedne u nizu kuća, drvenih ljepotica, u Krapju. Obnovljeni objekti otvoreni su za posjetitelje i time postaju važni dio turističke ponude.

Centar za posjetitelje Javne ustanove Parka prirode Lonjsko polje u velikom dvorištu ima otvorenu učionicu, polivalentnu prezentacijsku dvoranu, prostore namijenjene za edukacijske i interaktivne igre, suvenirnicu, mali kafić za posjetitelje i veliko parkiralište. Među prvim objektima, koji su se obnavljani za budući centar, bila je kuća građena prije 130 godina. Građevinari su promijenili sve dotrajale drvene elemente i zamijenili ih građom od hrastovog

materijala.

Prije svih poslova cijela kuća se morala podići kako bi se postavila na nove temelje,

nekadašnji tesari graditelji međusobno povezivali njemačkim vezom i hrvatskim ugljem.

integracije Europske unije „Natura 2000“.

Završetkom Centra za posjetitelje stvoreni su preduvjeti da Park prirode Lonjsko polje bude perjanica kontinentalnog turizma, naglašava ravnatelj Ivor Stnivuković.

Centar za posjetitelje obogatit će izgledom krajolik, a njegova namjena i funkcionalnost bit će važna turistička infrastruktura, ne samo za Krapje, već i za Lonjsko polje.

Svečanost otvorenja predviđena je uz ovogodišnje Dane europske graditeljske baštine i najljepši su poklon uz obilježavanje dvadesete godišnjice proglašenja Krapja selom jedinstvene graditeljske baštine.



rekao Petar Majdandžić, nadglednik poslova. Kao i većina kuća u Posavini i Krapju, kuća je izgrađena od debelih tesanih i piljenih hrastovih greda koje su

Cijeneći tradicijsko graditeljstvo kao dio hrvatske kulturne baštine, investor obnove bilo je Ministarstvo zaštite okoliša, a sredstava su prikupljena i iz Projekta



Izradom suvenira čuva baštinu kraja

Spojivši ljubav prema drvetu i tradiciji posavskog kraja, Vladimir Lončarević izrađuje suvenire. Predmeti predstavljaju vizualni identitet ovog dijela Posavine, a Vladimir im daje trajnu umjetničku vrijednost.

U njegovoj maloj radionici u Plesmu nastaju replike tradicijskih posavskih kućica, savski čamci, lovačke čeke, seoski alati te rode i čaplje koje u velikom broju obitavaju u Lonjskom polju.

Svaki predmet izrađuje s puno strpljenja i ljubavi, a za neke treba i dosta vremena. Posebno pazi na detalje koji se nalaze na drvenim kućicama i čamcima jer izrađeni predmeti trebaju biti vjeran prikaz drvenjara i čardaka kojih ima u svim naseljima Parka prirode Lonjsko polje. Svi izrađeni predmeti su zanimljivi i kao suveniri pa Vladimir od ovog svog hobija ponešto i zaradi, no najvažnije mu je da se i time čuva baština. (Ž.Ga.)

Svaki kolekcionar kaže: Kupiti kvalitetni Zippo, znači napraviti dobar posao za cijeli život.

Iz Amerike došao živjeti u Krapje

Željko Gašparović



Ukockarnici osvojio desetak Zippa i postao strastveni kolekcionar. U razgovoru nam je ispričao i o svojoj strasti, sakupljanju Zippa i kolekciji koja se rijetko gdje može vidjeti. Kaže da je sve počelo slučajno, u jednoj kockarnici gdje je ostatak kovanica od naručenog pića ubacio u poker automat, zaigrao i dobio svoj prvi Zippo. Imao je sreće. Do kraja noći u rukama mu je bilo desetak komada Zippo upaljača.

Danas je njegov novi dom i Krapje mjesto posjećivanja prijatelja kolekcionara, članova kluba kolekcionara Zippo friends Croatia, kluba koji je u osam godina postojanja okupio članove iz brojnih zemalja svijeta.

Možda upravo zbog Howardove kolekcije (jedne od najljepših u svijetu) raste broj članova Zippo friends Croatia jer svi žele osjetiti blizinu rijetkih primjeraka Zippa, rekao nam je Damir Vugrinčić, predsjednik kluba ZFC. To je potvrdio i Marijan Petrak, vlasnik tvrtke Satelit TBM iz Zagreba, distributer Zippo upaljača i proizvoda u ovom dijelu svijeta, a vlasnika je tvrtka Zippo proglasila najuspješnijim zastupnikom na svjetskoj razini.

Upaljač napravljen da bude umjetničko djelo

Zippo upaljači sinonim su za kvalitetu, pouzdanost, praktičnost i dugovječnost. Od početaka proizvodnje, prije

primjerke. Najcjenjeniji su oni koji se izrađuju po narudžbi u tvornici i u malim serijama pa je tako uz 75 godina tvrtke jedan prodan za 46 tisuća dolara na aukciji. Bio je među prvim proizvedenim u Zippu, a tada je stajao samo dva



83 godine, u gradu Bredford u američkoj saveznoj državi Pensilvaniji do danas je napravljeno više od petsto milijuna komada. Iako se radi o predmetu koji se koristi pri paljenju cigareta jer, kada se napuni benzinom, stavi kremen, pali pouzdano, a plamen ne gasi nikakav vjetar, većina sakupljača Zippa nisu pušači. Kupljene upaljače nikada niti ne koriste, već zajedno s kutijom u kojoj se nalazi, čuvaju i pokazuju drugima, posebno one rijetke

dolara.

Svaki kolekcionar kaže: Kupiti kvalitetni Zippo, znači napraviti dobar posao za cijeli život. Howard je napravio i potez života. Mještani su ga prihvatili, kažu da se već uklopio u njihov način života i da je postao pravi Krapjanin. Zippo daje doživotnu garanciju na svaki proizvedeni upaljač, a Howard će ostati vjeran svom novom domu.

Mirne umirovljeničke dane u Krapju provodi Howard Jacob Cruser uživajući u svom novom domu i hobijsu koji ga je i doveo preko velike bare u ovo malo naselje u Lonjskom polju.

Howard je Amerikanac i prošle se godine, nakon odlaska u mirovinu, doselio iz države Washington u Hrvatsku.

Dolazio je i ranije u Europu zbog svog neobičnog hobija, sakupljanja Zippo upaljača.

Howard je odlučio posjetiti ovaj kraj nakon što je pogledao putopisnu reportažu o Lonjskom polju i Krapju u zagrebačkoj hotelskoj sobi u kojoj je boravio za vrijeme održavanja kolekcionarskih susreta sakupljača Zippa.

Krapje mu se svidjelo na prvi pogled i već sljedeće godine kupio je kuću i postao mještanim Krapja.

